

CHINEES

Enige tijd geleden hoorde ik op de radio dat de Afrikaanse olifant met de intensiteit van de huidige stroperij binnen 20 jaar zal zijn uitgestorven. Grote boosdoener is de ongebreidelde vraag naar ivoor. Vooral de inmiddels rijke Chinese middenklasse toont veel belangstelling voor dat product, zonder zich al te druk te maken over de legaliteit en de herkomst. De interesse zorgt voor een grote vraag waaraan door stropers maar al te graag wordt voldaan. Inmiddels heeft men uitgerekend dat

FOTO: DOUVEN

het huidige aantal olifanten thans al onvoldoende is om iedere Chinees van twee ivooren eetstokjes te voorzien. Dat zal de prijs van ivoor naar de toekomst toe ongetwijfeld verder opvoeren. Chinezen hebben niet zoveel met dieren, behalve met de traditionele hond in de pot en de exquise haaienvinnensoep. Het is vooral de westerse wereld die zich enorm druk maakt om de Reuzenpanda. De bijdrage van de Chinezen zelf aan het behoud van dit dier zou best wel wat meer mogen zijn, vooral op het gebied van habitatbescherming. Nee, de Chinees heeft het niet echt met de natuur, maar des te meer met luxe.

China heeft op dit moment echter vooral een andere problematiek. De in 1979 ingevoerde één-kind-politiek levert nogal wat frustraties op. Het aantal abortussen, vooral van meisjes, neemt nog steeds hand over hand toe. Er is inmiddels al een vrouwen tekort ontstaan waardoor veel mannen naarstig op zoek zijn naar een partner. Volgens de nieuwste biologische inzichten heeft het mannenoverschot tot gevolg dat, zodra een man een vrouw gevonden heeft, hij dat contact het beste kan verzilveren door hun kind (lees zoon) een zo hoog mogelijke levenskans te bieden. Een tweede kans, bij een andere vrouw, krijgt hij waarschijnlijk niet meer. En dus neemt de man de zorg voor het nageslacht over. Dit heeft weer als consequentie dat vrouwen niet meer nodig zijn voor de opvoeding van het kind en zij op zoek gaan naar nieuwe partners. Vrouwen worden polygaam en werken meer dan ooit aan hun maatschappelijke status. Het is de vraag of de Chinese regering dit biologisch mechanisme niet heeft onderschat. Zitten er zo dadelijk nog wel mannen in de communistische partij?

Wordt daarmee in dit 'communistisch' land binnenkort nog wel recht gedaan aan het gelijkheidsbeginsel van Montesquieu die so-

ciaal eigendom als een natuurrecht beschouwde? We weten door de geschriften van Rousseau dat die vermeende gelijkheid is achterhaald. Een verschil in sociale positie tussen mensen ontstond al 15.000 jaar geleden bij de jager-verzamelaars. Mannen die meer buit wisten te maken kregen een hogere status, omdat ze hun rijkdom met andere leden van de clan deelden. Die status was niet overdraagbaar, maar moest keer op keer opnieuw worden bevestigd. Dit in tegenstelling tot

de 'erfelijke' klassenverschillen zoals de positie van mannen die boven vrouwen stonden en de hogere rangorde van oudere mannen ten opzichte van jongere geslachtsgenoten. Goden en overledenen stonden nog hoger in aanzien. Leden van andere clans konden echter zonder meer worden onderworpen en als slaaf gebruikt.

Ongeveer 7000 jaar geleden werd de overdracht van vergaarde rijkdom en status op nakomelingen gemeengoed. De mannenhuizen van voor die tijd werden vervangen door tempels met een priesterkaste. Veel vorsten trachtten zich met hulp van deze nieuwe kaste een goddelijke status aan te meten. Pas toen ontstond de sociaal-politieke ongelijkheid, waaraan veel wereldleiders nog steeds hun macht denken te kunnen ontleen.

Tot voor kort waren er nog diverse volkeren die worstelden met de overgang van de fysieke naar de aristocratische ongelijkheid. Mogelijk bestaat er historisch gezien wel een golfbeweging. De Chinezen lijken hierbij recent opnieuw in een overgang te zijn gekomen, met dat verschil dat de traditionele man-vrouw verhouding is omgedraaid. Dit is niet verwonderlijk, omdat schaarste behalve als economisch principe ook op de biologie van invloed is.

Alleen thuis. Voel me nog ellendiger dan een man in China. In je uppie is status ver te zoeken. Net terug van de 'Chinese Muur'. De kwaliteit van de loempia en de tjaptjoi valt zwaar tegen. Er is een gebrek aan goede koks uit Hongkong. Bij de afhaalchinese staat een Nederlandse gaarstomer in de keuken, bij de plaatselijke friteskraam een Chinees. Welke keuze je ook maakt, je vind altijd 'de hond in de pot'. Stilletjes hoop ik met de Afrikaanse olifant op minder Chinese toestanden.